

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ДЕПАРТАМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙ З
ГРОМАДСЬКІСТЮ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ
Кафедра публічного управління та адміністрування
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних студій та суспільних комунікацій**

ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

15 квітня 2020 р., м. Полтава

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ДЕПАРТАМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙ З
ГРОМАДСЬКІСТЮ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ
Кафедра публічного управління та адміністрування
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних студій та суспільних комунікацій**

ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

15 квітня 2020 р., м. Полтава

Полтава
2020

Редакційна колегія:

Шаравара Т. О., проректор з науково-педагогічної роботи і перспективного розвитку Полтавської державної аграрної академії, доктор історичних наук, професор, голова редакційної колегії;

Ворона П. В., перший проректор Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості, доктор наук з державного управління, доцент;

Сизоненко Н. М., завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії, кандидат філологічних наук, доцент;

Мелеганич Г. І., доцент кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Ужгородського національного університету, кандидат політичних наук, доцент;

Приходько С. М., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії, кандидат політичних наук, доцент;

Кончаковський Є. О., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії, кандидат економічних наук, доцент.

Затверджено до друку вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії (протокол № 9 від 17 квітня 2020 р.).

Політичні трансформації сучасного суспільства: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Полтава, 15 квіт. 2020 р.). Полтава : ПДАА, 2020. 186 с.

50

До збірника ввійшли тези доповідей докторів, кандидатів наук, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, подані до організаційного комітету Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Політичні трансформації сучасного суспільства».

На основі міждисциплінарного підходу розглянуто кардинальні суспільно-політичні зрушення на глобальному та локальному рівнях, проаналізовано соціально-економічні, культурні, освітні трансформаційні процеси й модернізацію політичної системи.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти ступенів вищої освіти бакалавр, магістр.

Тексти доповідей публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів, наведені факти та статистичні дані відповідають автори, а також наукові керівники (для студентів та аспірантів).

ЗМІСТ

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ І ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ: ДИНАМІКА ЗМІН

<i>Алмашій А.</i> МОЛОДІЖНІ РУХИ ЯК МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ	8
<i>Веремейчик В.</i> УЧАСТЬ ГРОМАДЯН ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА В ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНАХ ВЛАДИ.....	12
<i>Гнітько І.</i> ПРОФЕСІЙНЕ ЗДОРОВ'Я ЯК ПЕРЕДУМОВА АДЕКВАТНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ.....	16
<i>Донченко К.</i> ДО ПИТАННЯ ПУБЛІЧНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	19
<i>Зінчук М.</i> КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ВИБОРЧИХ СИСТЕМ З ВІДКРИТИМИ СПИСКАМИ.....	22
<i>Ковалевська К.</i> ЙМОВІРНІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ І. МАЗЕПОЮ ГЕТЬМАНСТВА В 1687 РОЦІ НА ЧУТІВЩИНІ.....	26
<i>Кривошей В.</i> ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ.....	29
<i>Наумкіна С., Шишименко І.</i> ІНТЕРНЕТ-БЛОГИ ЯК ЕФЕКТИВНІ ФОРМИ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	39
<i>Помаз Ю., Тимко А.</i> НАСИЛЬНИЦЬКА ДЕПОРТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У ХОДІ ОПЕРАЦІЇ «ВІСЛА».....	42
<i>Приходько С.</i> ЕЛЕКТРОННЕ ГОЛОСУВАННЯ: ДЕМОКРАТИЧНА ПРАКТИКА Й УКРАЇНСЬКІ МОЖЛИВОСТІ.....	45
<i>Проноза І., Проноза О.</i> ПОЛІТИЧНІ ПАБЛІК РИЛЕЙШНЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	48
<i>Родинський І.</i> ЩОДО ПРОБЛЕМАТИКИ ВІДКРИТОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ: ПОЛІТИЧНА КОМУНІКАЦІЯ.....	52
<i>Самойленко О.</i> СТАН ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ЛОБІЗМУ В УКРАЇНІ.....	56
<i>Сивак Т.</i> ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	59

<i>Сидоренко Ф.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТА В УКРАЇНІ.....	62
<i>Скрипченко В.</i> ОСНОВНІ СУПЕРЕЧНОСТІ І ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	65
<i>Ставицька В.</i> МИРГОРОДЩИНА В РОКИ ГОЛОДОМОРУ.....	68
<i>Стрілець С.</i> ІДЕОЛОГІЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ КИТАЮ: ВИСВІТЛЕННЯ У КИТАЙСЬКОМУ РОЗДІЛІ «ВІКІПЕДІЇ».....	71
<i>Тамбулатова І.</i> ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.....	73

ПОЛІТИЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

<i>Демчук Н., Прокопишин О.</i> ФОРМИ ТА МЕТОДИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ: ЗАРУБІЖНА ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	77
<i>Зверєв М.</i> ПРОПОЗИЦІЇ ЩО ДО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПЕРЕПІДГОТОВКИ КОЛИШНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯК ЕЛЕМЕНТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	80
<i>Ільченко А.</i> РОЛЬ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ ЯКІСНОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ПОЛІТОЛОГІЇ.....	85
<i>Макарець С.</i> ПОЛІТИЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ.....	88
<i>Матюшенко О.</i> ЦІННІСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ.....	92
<i>Подлєсна Г.</i> ДУАЛЬНА ОСВІТА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	95
<i>Помаз О.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ ЛЮДИНОЦЕНТРИЗМУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	98

ЦІННІСНО-СВІТОГЛЯДНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

<i>Ворона П.</i> ЦІННІСНО-СВІТОГЛЯДНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИКИ І ПОЛІТИКІВ У РОЗУМІННІ МАКСА ВЕБЕРА.....	101
<i>Гладкий С.</i> ЦІННІСНИЙ ВИМІР ПОЛІТИКО-ПРАВОВОГО ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: МІЖ «СЦИЛЛОЮ» І «ХАРИБДОЮ».....	104

ПОЛІТИЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ

2019 рік був часом насиченим політичними подіями: президентські перегони, позачергові вибори до Верховної Ради України. І перш ніж прийти на виборчі дільниці і зробити свій вибір значна частина електорату мала для себе розібратися хоча б у питаннях на кшталт того, які повноваження має Президент, які функції виконує парламент, що входить до компетенції Кабінету міністрів, не говорячи вже про те, що таке маніпулятивні технології і як не стати жертвою політичних маніпуляцій. І ось тут вкотре на порядку денному постає проблема політичної освіти. «Наявність політично освічених громадян є запорукою формування відповідальної та чесної влади, яка ефективно і послідовно виконуватиме взяті на себе перед суспільством зобов'язання», – зазначається у публікації «Аналіз сучасного стану політичної освіти в Україні», яка стала результатом дослідження, проведеного Східноєвропейським центром багатопартійної демократії в Міжнародному центрі перспективних досліджень [1, с. 30]. Однак саме недостатній рівень політичної освіти громадян є однією із гострих проблем сучасного українського суспільства. Політична освіта – це практика систематичного поширення і засвоєння громадянами знань про їхні права, свободи та механізми їх здійснення, про шляхи розв'язання проблем суспільного життя, політичну систему й інститути публічного урядування, процедури їхнього функціонування і способи впливу на них, що має наслідком компетентну участь громадян у суспільному житті [2].

Особливо актуальним є наразі запит на політичну освіту для молоді. Щоб з'ясувати якою вона має бути, треба спочатку скласти своєрідний сукупний політичний портрет сучасної молоді. За основу, в даному випадку, можна взяти представлену у 1991 р. американськими дослідниками Нейлом Хоувом і

Вільямом Штраусом «теорію поколінь», згідно з якою ті, про кого ми зараз говоримо «молодь» – це переважно представники так званого покоління Y (міленіали) до яких поступово приєднуються наймолодші – представники покоління Z (центеніали). Згідно з дослідженням Center for Talent Innovation до 2025 р. саме міленіали складатимуть 75 % робочої сили в усьому світі [3] і саме вони стануть, з одного боку, основою майбутнього електорату, з іншого – займуть відповідні керівні посади. Представники ж покоління Z тільки-но починають долучатися до політичного життя. То якими ж є їхні політичні цінності і пріоритети?

Найбільш неоднозначно постає питання політичної активності сучасної молоді. Згідно з даними соціологічного дослідження, проведеного компанією GfK Ukraine, бути політично активним важливо для кожного п'ятого українця віком 18-29 років [3]. Як наслідок – в періоди загострення політичних протиріч молодь перебуває в епіцентрі боротьби, активно підтримує представників радикальних політичних сил, загалом становить найактивніший їх елемент [4, с. 215]. У той же час представники молодих генерацій найгостріше сприймають вади політичної системи та досить швидко в ній розчаровуються. Тому сьогодні можна спостерігати ситуації, коли після хвилі активної діяльності, в періоди відносної стабілізації політичного життя, під час виборів молодь стає занадто пасивною. Підтвердженням цього є результати виборчих кампаній 2014 і 2019 рр. Так, згідно з даними центру Разумкова у виборах Президента України у 2019 р. участь взяло лише 40 % молоді (18-29 років) що на 4 % менше, ніж на президентських виборах у 2014 р. [5]. На парламентських виборах 2014 р. проголосувала лише третина молоді, тоді як серед українців у віці 50-59 років на дільниці прийшло понад 65 % [6]. Напередодні парламентських виборів 2019 р. згідно із соціологічними дослідженнями найменшу готовність брати участь у них продемонструвала молодь до 30 років (впевнені у своїй участі у виборах 45 % і візьмуть участь «скоріше за все» – 34%), а найбільшу готовність – громадяни, старші за 60 років (відповідно, 68% і 22%) [7].

Доповнять політичний портрет сучасної молоді досить влучні характеристики, які були запропоновані авторами публікації «Я-покоління. Коли українські міленіали стануть достатньо дорослими?» на порталі «Освіта Нова»: молодих людей не влаштовують існуючі політичні інститути, а нових вони самі поки що не створили; вони не готові брати на себе відповідальність у політиці, але вимагають, щоб влада з ними говорила; вони прагнуть позбавитись ієрархій і скептично ставляться до класичного лідерства, яке попередні покоління навіть не ставили під сумнів, хоча самі не поспішають ставати лідерами, а лідерство інших визнають важко; більшість із них цілком погоджуються або скоріше погоджуються, що молодь має отримати більше можливостей, щоб її голос звучав у політиці, однак лише одиниці готові вести політичну діяльність; вони у своїй більшості згодні з тим, що керівні політичні посади повинні займати здібні люди; для них вплив є важливішим за традиційну владу; вони готові до різнопланової роботи і навантаження, але за однієї умови – на результат не треба довго чекати, адже звикли, що все відбувається миттєво, а з політикою це не працює [3].

Отже, політична освіта сучасної молоді має бути постійною, здійснюватися тут і зараз, кожного дня, а не лише в періоди передвиборчих кампаній, коли іде боротьба за голоси виборців. Вона має бути представлена в новому, інтерактивному форматі (хоча і традиційних методів ніхто не скасовує): з молоддю краще комунікувати через соціальні мережі, організовувати онлайн-курси, переводити спілкування на мову молоді (мемів, жартів та приколів) і обов'язково залучати до заходів практичного спрямування.

Джерела та література

1. Аналіз сучасного стану політичної освіти в Україні / Міжнародний центр перспективних досліджень. Київ, 2017. 40 с.
2. Концепція політичної освіти в Україні / Інститут громадянської освіти

Національного університету «Києво-Могилянська академія»; Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні. URL: <https://parlament.org.ua/2005/04/07/political-education-problems-prospects/> (дата звернення: 01.04.2020).

3. Я-покоління. Коли українські міленіали стануть достатньо дорослими? URL: <https://osvitanova.com.ua/posts/1101-ya-pokolinnia-koly-ukrainski-milenialy-stanut-dostatno-doroslymyi-iake-maibutnie-mozhe-buty-v-apolitychnykh-ruinivnykiv-starykh-struktur> (дата звернення: 01.04.2020).

4. Каретна О. О. Політична активність молоді як чинник становлення незалежності. *Актуальні проблеми політики* : зб. наук. пр. / редкол. : С. В. Ківалов (голов. ред.), Л. І. Кормич (заст. голов. ред.), Ю. П. Аленін [та ін.] ; МОН України ; НУ ОЮА. Одеса : Фенікс, 2013. Вип. 48. С. 208–217.

5. Как проголосовали милениалы. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/columns/2019/04/24/7213450/> (дата звернення: 01.04.2020).

6. За кого голосуватиме молодь на президентських виборах і чому? *Украинская правда*. 2019. 20 лютого. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/election2019/567641.html> (дата звернення: 01.04.2020).

7. Парламентські вибори 2019: рейтинги партій, електоральні настрої українців / Разумков центр. 2019. 26 червня. URL: <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/parlamentski-vybory-2019-reityngy-partii-elektoralni-nastroi-ukraintsiv> (дата звернення: 01.04.2020).